

Jäsenlehti

2016

Suomen jousisoitinopettajat ry

**Oppilaitosesittely: Kuopion konservatorio •
Hannu Kiiski: My Story • Lähikuvassa Tapio Myöhänen •
Valokeilassa Juho Martikainen •
Feldenkrais®-menetelmä**

Hyvä Jousisoitinopettaja!

Haluatko olla jousisoitinpedagogiikan kuumimpien kysymysten ja vastausten äärellä?
Haluatko päivittää ammattiisi liittyvää tietoa vuorovaikuttaen kollegoiden kanssa?

Tervetuloa SJO ry:n jäseneksi!

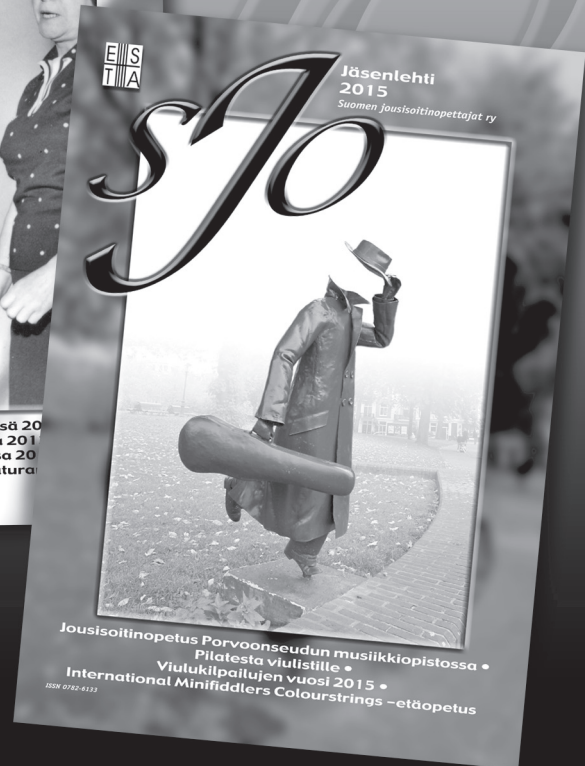
Täytä verkkosivuillamme (www.estafinland.fi) Jäsenlomake.

Jäsenyytesi on voimassa, kun maksusuorituksesi näkyy yhdistyksen tilillä.

Vuoden 2015 jäsenmaksut:

- Jousisoitinopettajat 30 e
- Opiskelijat ja eläkeläiset 15 e

Jäsenetuksina mm. vuosittain järjestettävät Vuorovaikutuspäivät jousisoitinopettajille,
SJO-jäsenlehti ja kohtuuhintainen verkkomainonta.

Jäsenlehti SJO 2016
SISÄLLYS

- Tietoa, taitoa ja tahtoa! 3
Heidi Mantere
- **Info:** yhdistys & jäsenlehti 4
- Rehtorin tervehdys 5
Anna-Elina Lavaste
- Oppilaitosesittely:
Kuopion konservatorio 6
Anna-Elina Lavaste
- My Story 9
Hannu Kiiski
- SJO:n Vuorovaikutuspäivät
30.–31.1.2016 Kuopiossa 12
- Vuosikokouskutsu 13
- Lähikuvassa
Tapio Myöhänen 14
Terhi Mali
- Valokeilassa
Juho Martikainen 16
Heidi Mantere
- Feldenkrais®-menetelmä 18
Marie Körkkö & Merit Palas
- Onnistunut kokeilu:
50 x Limingan musiikkileiri 20
Heidi Mantere
- Hieman viulupedagogiikkaa . . . 22
Lauri Toivio

Kansikuva: Kontrabassotaiteilija Juho Martikainen, kuva Toni Rasinkangas. Martikaisen mestarikurssi basisteille 30.1.2016 SJO:n Vuorovaikutuspäivillä Kuopiossa. ■

Tietoa, taitoa ja tahtoa!

Luettavanasi on Suomen jousisoitinopettajat ry:n lehti. Se ilmestyy pääosin sähköisessä muodossa ja on luettavissa estafinland.fi verkkosivuillamme. Yhdistyksen hallituksen päätöksellä painatamme kuitenkin erän paperilehtiä vielä vuosittaisille Vuorovaikutuspäiville jaettavaksi. Näin tänäkin vuonna Kuopion konservatorion kanssa yhteistyössä järjestettävillä Vuorovaikutuspäivillä 30.–31.1.2016 osallistuvat saavat itselleen paperisen SJO-lehden.

Voit myös liittyä SJO-jäseneksi ja aktivoitua mukaan toimintaamme. Lisäinfoa löydät verkkosivujemme jäsentiedotteesta sekä tästä lehdestä.

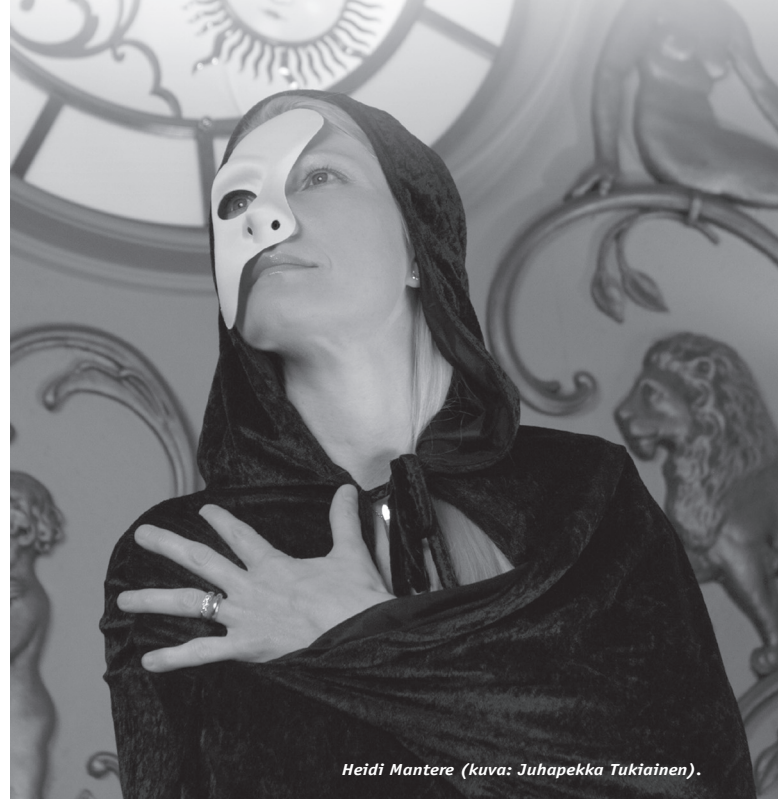
Haluan kiittää kaikkia SJO-lehden mahdollistaneita tahoja. Jaamme jousisoitinkollegojen kesken tietoa ja taitoa ja satsaamme vahvassa tahtotilassa siihen, että tämän lehden sisältö saa lopullisen muotonsa. Kiitokset myös lehden ulkoasusta Lauri Toiviolle! Lehteen mukaan osallistuneet mainostajat, kukin oman alansa asiantuntijat, ansaitsevat kiitoksen. Etteivät kiitokset loppuisi tähän, haluan kiittää aktiivista hallitustamme, jonka kanssa on ollut ilo suunnitella sekä tätä lehteä että Vuorovaikutuspäiviä.

Lukuiloa! ■

Tapaamisiin Kuopiossa, Helsingissä 8.10.2015,

Heidi Mantere

Suomen jousisoitinopettajat ry / ESTA, puheenjohtaja

Heidi Mantere (kuva: Juhapekka Tuukiainen).

**Suomen jousisoitinopettajat ry /
European String Teachers' Association**
www.estafinland.fi

SJO c/o Sirpa Sarnasto, Teinitie 15 D 32,
00640 Helsinki, p. 040 5657 900

Hallitus

- Puheenjohtaja **Heidi Mantere**
estafinland@gmail.com
- Varapuheenjohtaja **Päivi Pousar**
paivi.pousar@gmail.com
- Talousvastaava ja sihteeri **Sirpa Sarnasto**
sirpa.sarnasto@luukku.com
- **Jaana Holopainen** jaana.holopainen@ppa.inet.fi
 - **Hannu Kiiski** hannu.kiiski@uniarts.fi
 - **Tarja Koskinen** tarja.koskinen@emo.fi
 - **Lucia Nakova-Haikarainen**
luciahaikarainen@gmail.com
- **Pirkko Simojoki** pirkko.simojoki@gmail.com

Facebook: SJO/ESTA • Twitter: ESTAFINLAND

Kunniajäsenet

Tuomas Haapanen

Anja Ignatius (1911–95)

Tapio Myöhänen

Arto Noras

Leena Siukonen-Penttilä (1924–94)

Géza Szilvay

Seppo Tukiainen

Liittyminen yhdistykseen www.estafinland.fi

Jäsenmaksut 30 e, opiskelijat ja eläkeläiset 15 e

Yhdistyksen pankkiyhteys

NORDEA FI83 1023 3000 2404 52

Jäsenlehti SJO/ ESTA

Päätoimittaja **Heidi Mantere**, estafinland@gmail.com

Ulkoasu & taitto **Lauri Toivio**, lateneum@saunalahti.fi

Painopaikka **Keuruun Laatumain Oy**

Ilmoitushinnat

1/1 s. 260 e, 1/2 s. 160 e, 1/4 s. 90 e,
rivi-ilmoitus 50 e

Verkkosivujen ilmoitushinnat

6 kk 100 e, 12 kk 170 e

50.

Limingan musiikkileiri

28.6. - 8.7.2016

ja Konserttisarja
pääteemalla "Rohkeus"

29.6. - 8.7.2016

Limingan
musiikkiviikot

Juhlaleirin suojelijana toimii
Tasavallan presidentti Sauli Niinistö

Sinfoniaorkesterin ohjelma:

F. Liszt: Preludit

E. Grieg: Peer Gynt

J. Williams: Star Wars (main theme)

Kapellimestari Mikk Murdvee

Sinfoninen puhallinorkesteri

Kapellimestari Anna-Leena Lumme

Viisi orkesteria, muskarit, african
drumming -ryhmät, Arco Groove
svengiä jousisoittajille sekä uutuutena
harmonikansoiton opetus!

Opettajat, konserttitiedot ja lisäinfoa
verkkosivuillamme 6.12.2015 alkaen.

www.liminganmusiikkiviikot.fi

Lisätietoja:

toiminnanjohtaja Heidi Mantere (musiikkiviikot1@gmail.com)

Ilmoittautuminen verkkosivujemme kautta 8.1. - 8.5.2016

Rehtorin tervehdys

Kuopion konservatorion puolesta toivotan Suomen Jousisoitinopettajat sydämellisesti tervetulleiksi Kuopion Musiikkikeskukseen! Olen iloinen, että olette valinneet kohtaamispaikaksenne juuri Kuopion ja toivon, että Musiikkikeskus tarjoaa sopivat puitteet onnistuneille vuorovaikutuspäiville. Viimeisimmän tilaston mukaan Kuopion konservatorion 1007 instrumenttioppilaasta 240 soittaa jousisoittimia ja heitä opettaa 17 jousipedagogia, joten kaikupohjaa tapahtuman järjestämiselle Kuopiosta ainakin löytyy!

Elämme poikkeuksellista aikaa, joka näyttäytyy Suomessa, Euroopassa ja koko maailmassa kriiseinä, modernina kansainvaelluksena ja yhteiskunnallisena murroksena. Hyökyaaltojen jossain vaiheessa tasoittuessa tuskin mikään on ennallaan, eikä paluuta menneeseen ole.

Myös meidän musiikkikasvatuksen ja -koulutuksen parissa työskentelevien, koko musiikkikasvatuskentän, on mukauduttava muutoksiin ja asemoiduttava tulevaisuuteen uudella, avaralla tavalla. Meidän on edelleen huolehdittava omasta alkuperäisestä perustehtävästämme, lasten ja nuorten kasvattamisesta ja kouluttamisesta musiikkiin ja musiikin avulla.

Samalla meidän on mietittävä, miten me musiikkikasvattajat voimme omilla työvälineillämme ja omalla osaamisellamme olla avuksi uudenlaisen yhteiskunnan ja hyvän tulevaisuuden rakentamisessa. Kulttuurin ja taiteen keinot ovat siinä erittäin tarpeellisia ja tehokkaita. Uskonkin, että nämä teemat askarruttavat ja keskusteluttavat myös teitä jousiopettajia, kun tapaatte täällä toistaiseksi sangen rauhallisessa Kuopiossa.

Meillä musiikkipedagogeilla on halussamme musiikin valtava voima ja taitoa sen käyttämiseen rakentavalla tavalla. Kun sekoitetaan kasvattajan lämmin sydän ja hyvä tahto taiteilijan luovuuteen, voidaan saada ihmeitä aikaan! ■

Antoisia kohtaamisia!

Anna-Elina Lavaste
rehtori,
Kuopion konservatorio

Suomen Jousisoitinopettajien yhdistys järjestää Vuorovaikutuspäivät Kuopion konservatoriolla 30.–31.1.2016. Päivien ohjelma löytyy lehden keskiaukeamalta.

Kontrabasson mestarikurssin opettajana toimii Juho Martikainen (kts. s. 16), konsertissa esiintyvät sello-piano -duona Hannu Kiiski (s. 9) ja Risto Lauriala. Tapio Myöhänen (s. 14) muistelee matkaansa musiikissa, ja Merit Palas sekä Marie Körkkö pitävät luennon Feldenkrais-menetelmästä (s. 18).

Oppilaitosesittely:

Kuopion konservatorio

- oppimisen iloa, elävää musiikkia ja tanssia, yhdessä ja yksilöllisesti

Maaliskuussa 2014 tuli kuluneeksi 60 vuotta Kuopion konservatorion perustamisesta. Kuopion Musiikkiopiston nimellä vuonna 1954 toimintansa aloittanut musiikkioppilaitos on kasvanut vuosikymmenten saatossa Suomen suurimmaksi ja monipuolisimmaksi. Kuopion konservatorio järjestää musiikin ja tanssin perusopetusta 2500 eri-ikäiselle oppilaalle Pohjois-Savon alueella sekä musiikkialan ammatillista koulutusta 60 opiskelijalle.

Peilikuvat – Kuopion konservatorion tanssikoulun "Omat tanssit 2014" teemana "Focus" (kuva: Tanja Väisänen).

Pääosa konservatoriosta toimii vuonna 1985 valmistuneessa Kuopion Musiikki-keskuksessa, johon ovat sijoittuneet myös Savonia-ammattikorkeakoulun Musiikin ja tanssin yksikkö, Taideyliopiston Sibelius-Akatemian Kuopion yksikkö ja Kuopion kaupunginorkesteri. Samassa talossa on siis mahdollista opiskella musiikkia ja tanssia varhaislapsuudesta korkeimpiin ammattitutkintoihin saakka. Kuopion lisäksi konservatoriolla on toimipisteet Juankoskella, Lapinlahdella, Siilinjärvellä ja Suonenjoella.

Kuopion konservatorion oppilaat soittavat erilaisissa orkesteri- ja kamarimusiikkikokoonpanoissa siitä lähtien, kun soittotaidot sen mahdollistavat. Yhteismusiointi voi olla periodi- tai projektiluonteista tai useita vuosia kestäväää säännöllistä ja pitkäjänteistä työskentelyä. Kamarimusiikkiyhtyeet esiintyvät ahkerasti oppilaitoksen konserteissa. Oppilaitoksessa toimii useita eri-ikäisille oppilaille tarkoitettuja jousiorkestereita. Kaikki orkesterit harjoittelevat viikoittain ja esiintyvät vähintään kahdesti lukuvuoden aikana. Puhaltajien yhteismusiointi kanavoituu kolmeen conserva-

torion kanssa yhteistyössä toimivaan nuorisopuhallinorkesteriin.

Suurin orkesteri AmKo-Sinfonia toimii perio- deittain. Soittajisto koostuu konservatorion 2. asteen ja Savonia-ammattikorkeakoulun ammat- tiopiskelijoista sekä konservatorion edistyneim- mistä musiikin perusopetuksen oppilaista. Ko- koonpano on klassinen sinfoniaorkesteri kaikki- ne soitinryhmineen. Orkesterin pääka- pellimestarina toimii Savonia-amk:n musiikin ja tanssin yksikön lehtori **Rauno Tikkanen**. Konservatorion 60-vuotisjuhlien jälkimainingeis- sa koottiin myös nuoremmista jou- si- ja puhallinsoittajista Nuoris- sinfoniaorkesteri, joka AmKo-Sinfo- nian kanssa yhteisessä *Across the Stars* - Elokuvamusiikin konsertissa 3.11.2015 pääsee esittämään **John Williamsin** elokuväsävellyksiä. Orkesteritoiminnasta ansaitsee vielä maininnan vuosittainen yhteiskonsertti Kuopion kaupungin- orkesterin kanssa.

“...Musiikin ja tanssin perusopetusta 2500 eri-ikäiselle oppilaalle...”

Sellokvartetti **Juho Niskanen, Laura Muona, Saara Hopia ja Atte Silander** pop-up -konsertissa Kauppakeskus Apajassa Kuopiossa (kuva: Anu Piispanen).

Kuopion konservatorion lukuvuoteen kuuluu useita satoja konsertteja ja muita tapahtumia. Oppilaskonsertit, lastenkonsertit, koululais- ja päiväkotikonsertit, opettajakonsertit, orkesterikonsertit, tanssinäytökset, bändi-illat ja erilaiset produktiot ovat tärkeä osa Kuopion ja sen lähiseudun musiikkielämää. 2005 perustettu helmikuinen *Talvikamari*-tapahtuma on kamarimusiikin vuosittainen suurkatselmus, jonka ohjelmistoon kuuluu viikon aikana muun muassa elävän musiikin ja tanssin yhteisesityksiä, rytmimusiikkilinjan laulu yhtyeitä, klassista jousikvartettiohjelmistoa sekä lastenkonsertteja ja lapsille suunnattuja soitinesittelyjä. Toukokuussa esittyy Kuopion konservatorion ammatillisen koulutuksen rytmimusiikkilinjan perinteisellä viiden päivän ajan kestäväällä *Liekeissä!*-festivaalilla. Lavalla nähdään tuolloin rytmimusiikkilinjan ammattiopiskelijoita, joista useimmat suorittavat ammattiosaamisen näyttöjä.

“...Lukuvuoteen kuuluu useita satoja konsertteja ja muita tapahtumia.”

Syksyn 2015 suur tapahtumiin lukeutuu Kuopiossa kolmen vuoden välein järjestettävä *Nuori Soittaa!* -tapahtuma. Kolmipäiväisen musiikkikatselmuksen aikana lasten ja nuorten orkesterit ja yhtyeet musiikkioppilaitoksista ympäri Suomen saapuvat Kuopion Musiikkikeskukseen esiintymään ja nauttimaan muiden esityksistä. Tapahtuman järjestävät Suomen musiikkioppilaitosten liitto (SML) yhteistyössä Kuopion konservatorion, Savonia-ammattikorkeakoulun ja Sibelius-Akatemian kanssa. *Nuori Soittaa!* -tapahtuman konsertteihin on vapaa pääsy. ■

Savonia-amk:n musiikin ja tanssin yksikön lehtori Rauno Tikkanen johtaa AmKo-Sinfoniaa (kuva: Jenny Markkula).

MY STORY

Sellisti ja sellopedagogi Hannu Kiiski kertoo tarinansa SJO-lehden lukijoille. Vuorovaikutuspäivillä Kuopiossa hän esiintyy 30.1.2016 lauantai-illan konsertissa pianisti Risto Laurialan kanssa.

Lapsuuteni Virroilla, pohjoishämäläisessä korpitaajamassa, oli aivan taivomainen, onnellinen lapsuus ilman soittotunteja. Musiikilliset kokemukset rajoittuivat lähinnä hengellisten laulujen polytonaalisiin tulokintoihin sisarusten kanssa isän pitämän yhteisen iltahartauden jälkeen.

Ilmeisesti sisälläni oli kuitenkin jonkinlainen syntymässä saatu pieni kipinä musiikkiin, koska **Heimo Haiton** koulukonserttievirailu joskus 1963 tai 1964 oli minulle täysin käänteentekevä ja lumoava kokemus. Muistan vieläkin, kun hän soitti Bachin *d-mollipartita*. Jotain tapahtui sisimmässäni. Kun tulin koulusta kotiin, otin seinällämme jo kauan roikkuneen viulun ja aloin suuren taiteellisen tunteen vallassa soittaa Bachin *Chaconnea* sillä seurauksella, että erään E-kielellä tapahtuvan työntöjousihuipenuksen jälkeen olohuoneemme kattolampun kuopat putosivat lattialle ja särkyivät palasiksi. Se olikin sitten ensimmäinen ja viimeinen kertani viulistina. Siitä koululaiskonsertista vielä sen verran, että pääsymaksuksi jokaisen oppilaan piti tuoda 20 penniä. Sanoisin, että panos-tuottosuhde oli merkittävä. Yhtä lailla taikurin vierailu, joka maksoi saman verran, jäi loppuelämäksi mieleeni. Siinä oli samanlaista magiikkaa kuin Heimo Haiton soitossa. Koululaiskonsertit eivät ehkä ole niitä halutuimpia konserttimuotoja muusikoiden piirissä, mutta nyt ymmärrän niiden arvon. Muusikon osanahan on usein jäädä tietämättömäksi oman soittonsa merkityksestä. Harmittaa, ettei minulla kos-

kaan ollut tilaisuutta kertoa Haitolle ja **Solmu Mäkelälle**, mitä olin kokenut.

Kahdeksanvuotiaana sain käsiini kansakoulun varaston nurkassa murjottavan puoliselon, jota aloin tapailla. Se oli rakkautta ensi hetkestä alkaen. Tiesin välittömästi, että tässä se on, kumppani loppuelämäkseni. Vaimon valinnan suhteen en aluksi ollut läheskään yhtä varma.

Sain jo puolen vuoden jälkeen hyvän opettajan, **Aarno Niemisen**, Tampereelta. Hän oli Tampereen kaupunginorkesterin soolosellisti ja esiintyvä sellotaiteilija. Nieminen oli ystävällinen mutta vaativa opettaja, jonka kannustavaa pedagogista otetta vasta vanhempana osasin täysin arvostaa. Intoni sellonsoittoon ja harjoitteluun lisääntyi ja selätti jossain vaiheessa jopa jääkiekon. Koska soittotuntimatka oli pitkä eikä etydiä soittaminen aina niin mieluista ollut, oli vanhempieni tuki ja kannustus ratkaisevan tärkeitä. Olen siitä heille kiitollinen.

Vaikka aloitin nykymittapuun mukaan melko myöhään, en usko menettäneeni mitään. Edistyin aika nopeasti. Aikaa harjoitteluun oli, ja häiriötekijöiden olematon määrä verrattuna tämänhetkiseen elämänmenoon tuntuu nyt luksukselta. Harrastukset – kalastus, Lapinmatkat, hiihto ja jääkiekko – tapahtuivat

ulkoilmassa ja antoivat pohjaa aikuisiän keinovaroille selvitä muusikkona ”hengissä ja sielun voimissa”.

Mainittakoon sellainenkin seikka, että ensimmäisestä sello-opettajastani Virroilla tuli muutama vuoden päästä ensimmäinen sello-oppilaini. Se saattaa olla ainoa tapaus Suomessa.

Syksyllä 1971 siirryin Sibeliuksen Akatemian nuoris-osastolle **Erkki Raution** oppilaaksi. Siitä alkoi viiden vuoden junamatkailu. Lähdin lauantai-aiamuna klo 8 ”lättähätulla” kohti Haapamäkeä ja sieltä jatkoin pikajunalla Tampereen kautta Helsinkiin, missä olin klo 15. Kahden tunnin mittaisen, intensiivisen sellotunnin jälkeen lähdin kuuden junalla takaisin ja kotona olin klo 23.30. Joskus myöhemmin, kun työssäni väänsin oppilaan kanssa siitä, että jaksaisiko hän vaivautua tulemaan keskustasta Pitäjänmäen P-talolle tunnille, kerroin tästä omasta soittotuntimatkastani.

Helsingin reissut sekä Raution loistava ja inostava opetus avarsivat maailmaani niin paljon, ettei pitkäkään matka tuntunut rasittavalta. Siihen saattoi osaltaan vaikuttaa myös se, että tapailin tamperelaista tyttöystävää tulomatkalla rautatieasemalla. Virtain bussin lähtöön oli noin 25 minuuttia, joten kovin syvällisiin keskusteluihin ei ylletty. Motivaationi soittotuntimatkoille pysyi joka tapauksessa korkeana. Harjoittelumääräni lisääntyi entisestään. Meillä ei siinäkään vaiheessa ollut kotona televisiota, mistä olen oikeastaan aika kiitollinen. Iltaisin tuli soitettua. Ainoa haitta televisiottomuudesta oli se, että en pystynyt koulun välitunneilla osallistumaan keskusteluihin *Peyton Placen* tai *Ironsiden* edellisiltaisista käännteistä.

Viimeisenä lukiovuoteni siirryin Arto Noraksen oppilaaksi. Silloin alkoi tietoinen sellokoulun opiskelu. Noras oli opiskellut Pariisissa **Paul Tortelierin** oppilaana. Tortelier puolestaan oli ollut **Louis Feuillardin** oppilas. Myös **Pablo Casalsilta** hän oli saanut paljon vaikutteita. Näiden pohjalta hän oli jalostanut ranskalaista sellokoulua lisäten siihen omia, uusia ja ennakkoluulottomia piirteitä. Näistä esimerkkinä voisi mainita kohtisuoran, pianistisen ja perkussiivisen vasemman käden, viulumaisen ja vivahderikkaan jousiotteen sekä vaakasuoressa, siis viulumaisemman, sellon asennon. Sitä varten hän kehitti ns. käyrän stakkelin. Sen etuna oli loisteliaampi sointi verrattuna pystympään sellon asentoon.

Tortelier oli fanaattinen ja tinkimätön opettaja, ja varmaankin paljon hänen periaatteitaan tuli Arton mukana Sibeliuksen Akatemiaan. Sekä Rautio että Noras olivat olleet Yrjö Selinin oppilaina. He

muistelivat lämmöllä isähahmoaan, joskin heidän molempien kohdalla oli tullut välttämättömäksi päästä näkemään, mitä keskieurooppalainen sellokoulu tarjosi. **Enrico Mainardin** vaikutus Rautioon oli ollut huomattava, ja nyt Arton luokassa vannottiin Tortelierin nimeen. **André Navarran** opit puolestaan tulivat **Seppo Kimasen** myötä Suomeen, mutta on sääli, ettei niitä saatu juurikaan hyödynnettyä Sibeliuksen Akatemiassa.

Arto asetti riman oman soittonsa myötä äärimmäisen korkealle. Joillekin meistä se sopi hyvin, joillekin huonommin. Molemmat professorini ovat antaneet hienon esimerkin korkeimmasta mahdollisesta työetiikasta ja nöyryydestä taiteen suuruuden edessä. Tinkimättömyys oman taiteen tekemisen laadun suhteen ei missään vaiheessa peittänyt alleen heidän inhimillistä lämpöään.

Aloitin tuntiopettajana Sibeliuksen Akatemiassa vuoden 1977 alussa. **Marja Noras** lopetti tuntiopetuksen ja keskittyi työhönsä HKO:n sellistinä ja perheenäitinä. Pääsin koeajalle, ja yhtäkkiä minulla oli pieni luokallinen oppilaita, joista suurin osa oli minua vanhempia tai entisiä luokkatovereitani. Siinä tilanteessa työkalupakki oli vielä aika kevyt, ja opettaminen oli vaistonvaraista. Täytyi luottaa aidon vuorovaikutuksen voimaan ja kaikkeen siihen, mitä oli omilta opettajiltaan saanut. Näin jälkempäin tietysti hirvittää, kuinka suuren vastuun kantajaksi on niin nuorena joutunut. Onhan siinä aina oppilaan koko tulevaisuus pelissä.

Olen alusta asti tajunnut, että motivaation lisääminen ja sen ylläpitäminen on yksi tärkeimmistä tehtävistäni opettajana. Ellei sitä ole, parhaimmistakaan harjoitteista ei ole hyötyä. Aika varhaisessa vaiheessa aloin miettiä keinoja oppilaiden motivoimiseen. 1980-luvulla aloitin selloryhmän käytön osana opetusta. Muusikon suurin tarvehan on soittaa yhdessä. 1990-luvun alussa luokalleni oli sattunut joukko poikkeuksellisen ”hyviä tyyppejä”, joiden kanssa aloimme soittaa ns. crossoveria. Periaatteena oli, että osamista pitää ensin olla, sitten voi pitää hauskaa. Hassuttelu, uskallus heittäytyä ja olla sen takana kuulijoiden edessä auttaa samaan myös ns. klassisen ohjelmiston kanssa.

Pikkuhiljaa tästä kaikesta kehkeytyi *Total Cello Ensemble*. Osa porukasta perusti *Apocalyptic*an. Fortumin näkökannalta jälkimmäinen on varmasti ollut mieluisampi.

Toinen tärkeäksi ja motivoivaksi osoittautunut asia on ollut luokkakonsertit ja muut julkiset

esiintymiset. Meillä on vähintään kuusi julkista konserttia lukuvuoden aikana. Niissä on aina jury, ja ne videoidaan. Yritän järjestää oppilailleni mahdollisimman todentuntuisen, jopa todellisuutta vaativamman esiintymistilanteen, josta he saavat välittömästi suullisen palautteen parilta kollegaltani. Sen jälkeen he saavat videon, jonka he katsovat päivän parin jälkeen, toisin sanoen aikaisintaan silloin kun he voivat katsoa sen ikään kuin ulkopuolisina kuulijoina.

Tähän esiintymisvalmennukseen kuuluu myös systemaattinen etydien ja asteikkojen soitto. Kuudesta konsertista kaksi on ns. tekniikkatutkintoja, joissa opiskelijat esittävät (myös jurylle ja videolle) yhden Popperin etydin, yhden neljän oktaavin asteikon, kolmisointuketjun ja pariääniasteikot. Lisäksi tulee *bel canto* -kappale ja virtuoosikappale. Suurin yllätys itselleni on ollut se, kuinka valmiita ja halukkaita opiskelijat ovat tuohon rääkkiin. He varmastikin huomaavat se tuotaman tuloksen ja ovat siksi motivoituneita.

Omaa motivaatiotani tuohon kaikkeen ylläpitää se havainto, että runsas "koeponnistusten" määrä on auttanut oppilaitani pärjäämään orkesterien koesoitoissa. Eihän menestys noissa kaikkein tiukimmissa paikoissa ole musikaalisuudesta kiinni, vaan siitä, että kädet ja soittotekniikka toimivat suuren paineen alla.

Olen huomannut, että oppilaalta voi vaatia paljonkin, jos hän on varma, että hänestä välitetään ja häntä kannustetaan. Tätä olen yrittänyt toteuttaa työssäni, jossa oma persoonallisuuteni on kuitenkin työvälineistä tärkein. Ongelma on lähinnä siinä, että en useinkaan tapahtumahetkellä tiedä, mitä tein väärin tai missä tilanteessa löysin juuri oikeat sanat. Siis mikä oikein valittu sana tai teko syytytti kipinän roihuun jonkun oppilaan sisimmässä silloin 25 vuotta sitten, tai mikä puolihuolimaton kommentti tai elekielen viesti sammutti kipinän. Niitä tulee vastaan vielä vuosikymmenien takaa.

Noin 120:n Sibelius-Akatemian oppilaan ja noin 600:n arvioidun tutkinnon jälkeenkin tunnen olevani lähtöruudussa, koska jokaisen oppilaan kanssa on aloitettava alusta ja koska jokainen tutkinto ja konsertti on ainutkertainen tapahtuma, joka ei koskaan toistu.

Kuitenkin ja juuri siksi jaksan vielä innostua työstäni ja uskon, että minua vielä rinnallakulkijana tarvitaan. ■

Hannu Kiiski

nuotit
soittotunnille
ja konsertti-
saleihin

ostinato.fi

ostinato
nuottikauppa · sheet music shop
Puh. (09) 443 116, Tykistönkatu 7, 00260 Helsinki
ostinato@ostinato.fi, ostinato.fi

SJO:n Vuorovaikutuspäivät 30.–31.1.2016

Kuopion konservatorio, kamarimusiikkisali

Lauantai 30.1.2016

9.00–10.00 Ilmoittautuminen ja tervetulo-kahvit

10.00–12.00 Kontrabasson mestarikurssi / ohjaajana Juho Martikainen

12.00 Lounas

13.00–14.30 Annika Knuutila ja Mirja Kuikka:
Yksilöllisyys ja erilaisuus – yksilöllistettyä soitonopetusta (*)

14.30 Kahvi

15.00–16.30 Feldenkrais-luento / Merit Palas & Marie Körkkö

17.00–17.30 Vuosikokous

19.00–20.00 Konsertti / Hannu Kiiski, sello ja Risto Lauriala, piano

20.30 Illallinen (omakustanteinen), paikka avoin

Sunnuntai 31.1.2016

10.00–11.15 Tapio Myöhänen: *Muistoja musiikkimatkan varrelta*

11.15–12.00 Pilates / ohjaajana Heidi M. Mantere

12.00 Päätöskahvit

13.00–13.45 Kuopion konservatorion lasten ja nuorten konsertti

13.45 Lounas (omakustanteinen), paikka avoin

***) Erilainen yksilö**

Musiikkiterapeutti ja muskariopettaja Annukka Knuutila ja Suzuki-sellonsoitonopettaja Mirja Kuikka kertovat opetuksen yksilöllistämistä Kuopion Konservatoriossa opetussuunnitelmatasolta käytännön esimerkkeihin. Erilaiset vammat ja oppimishäiriöt eivät välttämättä estä soiton- tai laulunopiskelua. Mitä, miksi ja miten opetat erilaista oppilasta?

Osallistumismaksut

Jäsenet

80 e / koko viikonloppu *tai* 50 e / 1 päivä,
sisältää lounaan lauantaina ja kahvit la-su

Opiskelijat

10 e / päivä, ei sisällä aterioita tai kahveja

Eläkeläiset

ei osallistumismaksua, ruokailut 20 e

Maksu suoritetaan
tilille Nordea FI83 1023 3000 2404 52
15.1.2016 mennessä

Huom! Viestikenttään nimi ja sähköpostiosoite / vuorovaikutuspäivät

Majoitus

Hotellivaraus: Hotelli Cumulus Kuopio, Puijonkatu 32, p. 017 617 711

1hh 64e / yö

2hh 80e / yö

Varaustunnus: SJO-päivät
Tarjous voimassa 8.1.2016 asti

TERVETULOA VUOROVAIKUTTAMAAN!

Vuosikokouskutsu Suomen jousisoitinopettajat ry

Lauantaina 30.1.2016 klo 17.00

Kuopion konservatorio, kamarimusiikkisali

Kuopionlahdenkatu 23 C, 70100 Kuopio

Käsiteltävät asiat:

Yhdistyksen sääntöjen §11 mukaiset asiat

Lähikuvassa Tapio Myöhänen

Terhi Mali haastattelee alttoviulisti Tapio Myöhästä SJO:n Vuorovaikutuspäivien 31.1.2016 esitelmään liittyen.

TMa: Miten ja miksi päädyit opettamaan?

TMy: Alunperin Kuopion orkesterin vakanssiin kuului opettaminen (viisi oppilasta) ja tuntui siltä, että opettaminen sopii minulle. Työskentelin

kuitenkin ammattiorkesterissa 10 vuotta, jonka aikana ajatus opettamisen mielekkyydestä vahvistui. Ja kyllä ison sysäyksen antoi Tatjana Pogozevan tulo Suomeen ja hänen didaktiikkaopetuksensa, jolla oli ratkaiseva merkitys.

Mitkä seikat ovat muuttuneet viulunsoiton-opetuksessa?

Instrumentit ovat laadullisesti parantuneet ja oikean kokoisten soittimien saanti on nykyään arkipäivää. Toin itsekin aikoinaan Venäjältä kassilla pikkuviuluja, kun ei niitä vielä täältä saa-

*Samaan selfiein mahtuivat
Terhi Mali ja Tapio Myöhänen.*

nut. Ja opetusmateriaalien saatavuus on parantunut ja monipuolistunut, ja se on hienoa.

Nykyään kiinnitetään opetuksessa paljon huomiota myös oikeaan ergonomiaan, jolloin soittamisesta tulevat vaivat ovat vähentyneet ja soittoasennot ovat parantuneet, joka on taas helpottanut soittamisesta. Lisäksi tyylytietoisuus on herännyt, siitä on sekä tietoa että taitoa.

Missä vaiheessa alttoviulu tuli mukaan?

Kuopion orkesterissa puuttui alttoviulisteja, ja sieltä houkuteltiin alttoviuluun lupauksella maksaa matkakustannuksia. Ei niitä kyllä koskaan maksettu, mutta alttoviulua aloin opiskella Tampereella Aarno Salmelan johdolla. Myöhemmin jatkoin opintoja vielä Oulusta käsin ollessani siellä Oulun kaupunginorkesterin äänenjohtajana.

Kyllä alttoviulusta tuli sitä myötä pääsoittimeni.

Mitä olet pitänyt tärkeinä asioina omassa opettajuudessasi?

Kannustaminen, joka on todellista, eli tartutaan soitossa hyvin oleviin asioihin ja samalla asetetaan selkeitä tavoitteita, mitä vielä on opittavana. Kannustaminen ei koskaan saa olla valheellista. Ja tavoitteita ovat olleet sekä kurssitutkinnot että konsertit. Olen yrittänyt olla sopivassa suhteessa sekä vaativa että kannustava. Ja kyllä huumori on monessa tilanteessa paikallaan.

Olet viettänyt monia kesitä leirillä opettajan?

Leirikesät alkoivat Oulussa ollessani, kun kapellimestari Pentti Sistonen oli innostunut perustamaan kesäleiriä Suomeen. Ensimmäinen hänen ja Heikki Sarvelan yhdessä perustama leiri oli Limingan musiikkileiri. Siellä minäkin sitten opetin 20 vuotta, lisäksi tulivat Riistavesi, Naantali ja monet muut leirit ympäri Suomea. En ole tarkkaan laskenut, mutta kyllä niitä leirejä on tullut varmaan noin 90 vuosien varrella koluttua ja vieläkin olen ollut Lapinlahden leirillä mukana opettamassa.

On ollut kovin antoisaa tutustua uusiin oppi-

lasiin ja kollegoihin ympäri Suomea. Rikkaus on ollut myös tutustua kesäisin muiden instrumenttien opettajiin, ja kuulla heidänkin kokemuksiinsa soittamisesta ja opettamisesta. Ja kyllä maailmaa on parannettu Suomen pitkinä kesäöinä.

Yhäkin haluat käydä Sjo:n päivillä, vaikka varsinainen työurasi on ohi. Mitä päivät ovat sinulle antaneet?

On se aina antoisaa. Saa uusia tuulia maailmalta, aina joku keksii jotain uutta ja mielenkiintoista opetuksenkin saralla. Ja lisäksi tietysti kollegoiden tapaminen ja ajatusten vaihtaminen heidän kanssaan, ei siihen voi kyllästyä.

Miten saat eläkepäivät kulumaan?

Pienen opetuksen lisäksi olen paneutunut senioriorkesterien vetämiseen. Tämä on lähtenyt hyvin käyntiin Kuopion seudulla ja on ollut hauskaa seurata innostuneiden ihmisten musisointia vuosikymmenienkin taukojen jälkeen. Ja onhan se todistettu ihan tieteellisestikin, miten hyödyllistä musiikin harrastaminen on aivoille.

Lisäksi juoksen lastenlasten esiintymisten perässä ja ilolla seuraan heidän kehitystään. Kesällä sitten nautitaan mökkielämästä Laukaassa.

Loppuun vielä 10 pikakysymystä:

Kreutzer vai Mazas? –Kreutzer
Viulu vai alttoviulu? –Alttoviulu
Viini vai olut? –Viini
Jousikäsi vai viulukäsi? –Jousikäsi
Soolo vai orkesteri? –Orkesteri
Kalakukko vai muikku? –Kalakukko
Rannevibrato vai kokokädevibrato?
–Rannevibrato
Barokki vai romantiikka? –Romantiikka
Kuopion viulukilpailu vai Sibelius-kilpailu?
–Molemmat
Canasta vai Shanghai? –Shanghai

*Haastattelijana Terhi Mali,
Länsi-Helsingin musiikkiohjiston viulunsoiton lehtori*

Valokeilassa Juho Martikainen

Heidi Mantere haastattelee kontrabasisti Juho Martikaista SJO:n Vuorovaikutuspäivien 30.1.2016 kontrabasson mestarikurssiin liittyen.

HM: Miksi Opetat?

JM: Hyvä kysymys, johon piti miettiä vastausta aika pitkään... Ajatus opettamisesta on ollut vahvasti läsnä mielessäni jo ammattiopiskeluideni alkuvaiheessa – muistan kun Jussi Javäs Sibelius-Akatemiassa tuli opettajakseni, ilmoitin haluavani häneltä myös ohjausta opettamisessa. Aloitinkin samoihin aikoihin tuntiopettajana Hyvinkään musiikkiopistossa ja Jussi kävi sitten

kuuntelemaan opetustani. Sain aika suoraa palautetta. Mutta miksi, en voi sanoa muuta kuin että se vain tuntuu oikealta.

Oletko löytämässä oman tiesi bassonsoiton pedagogiikassa?

Tällä hetkellä tuntuu vahvasti siltä. Näin on tosin ollut aiemminkin ja sitten ajan kuluttua on huomannut että joku asia ei olekaan niin kuin on ajatellut, jolloin on aiheellista korjata kurssia. Toisaalta tietyt perusasiat ovat olleet läsnä opetuksessani niin pitkään kuin muistan ja kumpuavat luonnollisesti siitä, mitä itse pidän soittamisessa ja muusikkoudessa tärkeänä.

Juho Martikainen
(kuva: Toni Rasinkangas).

Millä motivoit oppilasta harjoittelemaan?

Yksinkertaisuudessaan siten, että ensin asetetaan tavoite ja sen jälkeen etsitään keinot sen saavuttamiseksi.

Yleensä harjoitusmotivaation puute johtuu yksinkertaisuudessaan siitä, että oppilas ei tiedä *mitä* ja ennen kaikkea *miten* pitäisi harjoitella.

Miten suurena pidät oman esimerkin vaikutusta opettajana, muusikkona ja ihmisenä?

Erittäin tärkeä ja laaja aihe! Esimerkin vaikutus on varmasti suuri ja tämä pitäisi opettajan aina muistaa. Yritän kannustaa oppilaitani tutustumaan taiteisiin ja kirjallisuuteen laajemminkin, itsensä sivistäminen ja elämänmittaisen oppimisen kaaren sisäistäminen on hyödyksi muilakin elämäalueilla kuin soitossa.

Toisaalta myös oman epätäydellisyyden näyttäminen ja omien soittajanurallaan kohtaamien haasteiden kertominen voi auttaa oppilasta hyväksymään omat ongelmansa. On oltava rehellisesti läsnä. Sitä haen ja toivon siinä onnistuvani.

Mikä mielestäsi on kesäleirien merkitys?

Se on erittäin suuri! Jos kesä vietetään kokonaan lomailien ja vasta syksyllä palataan oman opettajan luo, menee syyslukukausi pitkälti siihen, että yritetään saavuttaa se taso mihin keväällä jäätiin. Itselleni leirit olivat valtavan tärkeitä ja hyödyllisiä sekä oppimisen että sosiaalisten suhteiden kannalta. Välillä oppilaita on vaikea motivoida lähtemään leireille ja kurseille, mutta usein ne jotka kerran menevät, menevät toistekin. ■

Juhon Martikainen aloitti kontrabasson soiton 1983 Lapinlahdella serkkunsa Ossi Martikaisen ohjauksella. Tärkeässä roolissa oli myös Lapinlahden musiikkiyhdistys ja sen silloinen vetäjä **Raimo Korpela**. Opinnot jatkuivat Kuopion konservatoriossa **Jarmo Hiekkalan**, **Arto Viljakaisen** ja **Kari Räsäsen** johdolla, viimeksi mainittu opettaja-oppilas -suhde kesti pisimpään ja Räsäsen rooli oli merkittävä myös siinä, että Martikainen haki ja pääsi Sibelius-Akatemiaan **Jussi Javaksen** kontrabassoluokalle.

Diplomin Martikainen soitti vuonna 2002 erinomaisin arvosanoin. Diplomin jälkeen Martikainen on täydentänyt opintojaan maailman merkittävimpien kontrabassotaiteilijoiden johdolla yksityisesti ja mestarikursseilla.

Pedagogisen toiminnan Martikainen aloitti vuonna 1994 ja on toiminut tuntiopettajana Kuopion ja Helsingin konservatorioissa, Oulunkylän pop-jazz konservatoriossa, Hyvinkään musiikkiopistossa, Kuopion ja Helsingin ammattikorkeakouluissa ja Sibelius-akatemiassa. Monia Martikaisen ohjaamia oppilaita toimii Suomen ammattiorkesterien Kontrabasso-sektioissa ja pedagogisissa tehtävissä.

Martikainen on toiminut vuodesta 1994 freelancer-kontrabasistina ja soittanut Helsingin, Turun, Lahden ja Porin kaupunginorkestereissa, Tapiola Sinfonietassa ja Radion sinfoniaorkesterissa. Näissä

tehtävissä Martikainen on osallistunut lukuisille kiertueille mm. Japaniin, Yhdysvaltoihin, Englantiin, Brasiliaan, Argentiinaan, Saksaan, Ranskaan, Itävaltaan, Venäjälle ja Pohjoismaihin. Radion sinfoniaorkesterissa, Helsingin kaupunginorkesterissa ja Tapiola Sinfonietassa tehtäviin on kuulunut myös toimiminen bassoryhmän vara-äänentohtajana ja äänenjohtajana (HKO ja RSO). Kamarimusiikkona Martikainen on soittanut moninaisissa kokoonpanoissa ja useilla eri festivaaleilla Suomessa ja Ulkomailla.

Kontrabasson ilmaisuvoimaisen äänen tuominen uuden yleisön tietoisuuteen ja kuultavaksi on aina ollut Martikaisen toimimisessa muusikkona etusijalla. Tämä intohimo on vienyt Martikaisen niin tanssialin lattialle hopeanväriseksi maalattuna kuin Tavastian lavalle. Vuonna 2008 perustettu *At The Hollow* -trio on monessa mielessä tämän toiminnan huijipentuma, bändin esikoislevy *What I Hold Most Dear* julkaistiin 2015 maailmanlaajuisesti Spinefarm Recordsin kautta. Levyn vastaanotto on ollut varsin suopea ja Martikaisen kontrabassonsoittoa on luonnehdittu mm. sanoin "Versatility of Martikainen's contrabass is an inspired stroke of genius and proves to be the bands' secret (and greatest) weapon" (Mike Smith/Outburn magazine).

At The Hollow-yhtyeeseen voi käydä tutustumassa sivuilla www.atthehollow.com

Feldenkrais®-menetelmä

Feldenkrais®-menetelmä – tietoisuutta itsestä liikkeen avulla – on kaikille ihmisen ikään tai kuntoon katsomatta tarkoitettu kehollinen oppimismenetelmä. Menetelmä auttaa ihmistä laajentamaan tietoisuutta itsestään ja ympäröivästä maailmasta, kehittämään mielikuvitusta, lisäämään liikkuvuutta ja kohentamaan elämänlaatua. Mahdottomasta mahdollinen, mahdollisesta helppo ja helposta kaunis – niin arki kuin juhlaakin voi olla helppoa ja kevyttä. Menetelmässä on kaksi työskentelytapaa, yksilöohjaus (Functional Integration®) ja ryhmätunnit (Awareness Through Movement®). Yksilöohjaus pohjautuu ohjaajan kosketukseen, ja ryhmätunti sanalliseen ohjaukseen, jota ohjattava kuuntelee.

”Mahdottomasta mahdollinen, mahdollisesta helppo, helposta kaunis”

– M. Feldenkrais

Menetelmän kehittäjä Moshe Feldenkrais (1904–84) oli insinööri ja ydinfyysikko sekä kamppailulajien mestari. Hän syntyi Slavutassa, nykyisen Ukrainan alueella ja siirtyi 14-vuotiaana kävellen Palestiinaan. Hän opiskeli matematiikkaa, ja työskenteli mm. armeijassa kartojen tekijänä ja opettaen aseetonta itsepuolustusta. Hän myös käänsi artikkeleita ja kirjoja hepreaksi, mm. **Émile Couén** *Autosuggestion* (1929). 26-vuotiaana Feldenkrais lähti Pariisiin ja suoritettuaan sähköinsinöörin opinnot jatkoi ydinfyysikon opinnoilla Sorbonnen yliopistossa. Feldenkrais toimi opintojensa ohella assistenttina **Frédéric** ja **Irene Joliot-Curien** laboratoriossa. Feldenkrais asui myöhemmin myös Iso-Britanniassa, Sveitsissä ja Yhdysvalloissa, kunnes palasi kotimaahansa Israeliin.

Feldenkraisin kamppailulajiharrastus sai jatkoa judon parissa kun hän tapasi judon kehittäjän **Jigoro Kanon** Pariisissa. Feldenkraisista tuli ensimmäinen judon mustan vyön hallitsija Euroopassa. Kano ehdotti, että Feldenkrais toisi lajin Ranskaan. Feldenkrais näki judossa itsepuolustuksen ohella myös yleisesti elämänlaatua edistäviä elementtejä. Loukattuaan polvensa jalkapallopelissä Feldenkrais halusi välttää kirurgisen operaation ja alkoi hoitaa vammaansa itseään tarkkailemalla huomattavasti, että jalka oli yhtenä päivänä parempi, toisena huonompi.

”Kun tiedät mitä teet, voit tehdä mitä haluat”

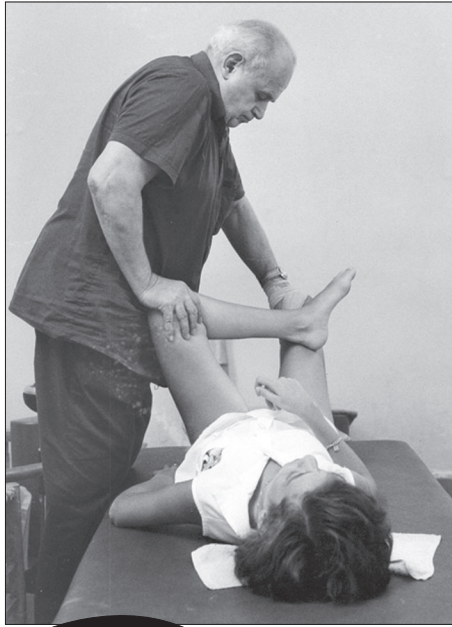
– M. Feldenkrais

Moshe Feldenkrais (1904–84).

Kymmenisen vuotta myöhemmin hän loukkasi polvensa uudelleen ja tämän jälkeen kuntoutti itse itsensä niin, että pystyi jälleen ilman kipuja toimimaan normaalisti arjessaan ja jatkamaan urheiluharrastuksiaan kivuitta koko loppuelämänsä ajan.

Feldenkrais-menetelmä on vähitellen muotoutunut Moshe Feldenkraisin omien kokemusten, tutkimuksen ja laajan tiedon pohjalta. Feldenkrais työskenteli elämänsä aikana lukemattomien ihmisten kanssa useissa eri maissa. Hän myös kirjoitti laajalti niin omasta menetelmästä kuin judostakin. Feldenkrais tutki mm. biologiaa, evoluutioteoriaa, psykologiaa, neurotieteitä, systeemi-teoriaa, kielitieteitä, lääketiedettä ja kybernetiikkaa. Kaikki hänen kiinnostuksen kohteensa ovat vaikuttaneet menetelmän muotoutumiseen. Tämän päivän neurotieteiden tutkimukset ihmisen hermostosta ja aivotoinnasta vahvistavat Feldenkraisin näkemykset ajattelun, tuntemisen, aistimisen ja liikkumisen yhteyksistä.

Ensimmäinen Feldenkrais-ohjaajakoulutus käynnistyi 1960-luvulla Israelissa 13 opiskelijan aloitteesta, jotka pakottivat Feldenkraisin opettamaan heille hänen paljon puhutun menetelmänsä. Yhdysvalloissa ensimmäinen Feldenkraisin ohjaama koulutus käynnistyi vuonna 1975. Feldenkrais jatkoi menetelmän kehittämistä aina kuolemaansa saakka. Nykyään koulutuksia järjestetään ympäri maailmaa, ja koulutuksen suorittaneita ohjaajia on tuhansia. Feldenkrais-ohjaajakoulutus on noin nelivuotinen, kansainvälinen koulutus, jossa intensiivijaksojen välillä opintoja tehdään itsenäisesti. Menetelmän ohjausta voivat antaa ainostaan koulutuksen suorittaneet, auktorisoidut ohjaajat.

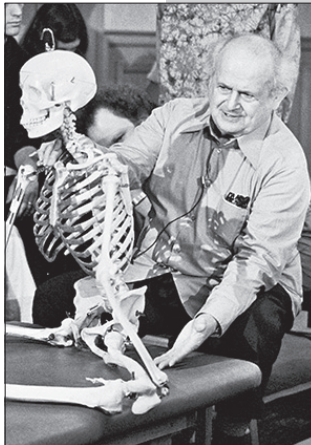

”Ei ne notkeat vartalot vaan notkeat aivot”
– M. Feldenkrais

Kirjallisuutta

Moshe Feldenkraisin kirjoja: *Judo* (1941),

Higher Judo (1952), *Body and Mature Behavior* (1949), *Awareness Through Movement* (1972), *Body Awareness as Healing Therapy: The Case of Nora* (1977), *Elusive Obvious* (1981), *The Master Moves* (1984), *Potent Self* (1985).

Yehudi Menuhin Feldenkrais®-menetelmästä: ”The exercises are so simple and so ingenious they lead on to others which one can invent in the same style. It is so clever to develop the body by making the mind and senses aware of each side of the body separately. It increases the subtlety of sensation and starts a competitive cycle as each side stimulates the other.”

Vuonna 2015 on ilmestynyt kuuluisan kanadalaisen psykiatrin ja psykoanalyytikon, **Norman Doidgen** kirja *The Brain's Way of Healing*, missä Doidge tuo esille Feldenkraisin elämää, sekä kertoo menetelmästä neuroplastisuuden, aivojen muokautuvuuden, näkökulmasta. Niin ikään vuonna 2015 on ilmestynyt ensimmäinen osa Feldenkraisin elämäkerrasta **Mark Reesen** kirjoittamana, sekä ensimmäinen suomenos Moshe Feldenkraisin teoksista, Tietoisuutta liikkeen avulla, alkup. *Awareness Through Movement*, 1972 (Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu 2015). ■

Marie Körkkö,
pianisti ja Feldenkrais-ohjaaja
Merit Palas,
viulumusiikin lehtori (Sibelius-Akatemia)

”Elämää ilman liikettä voi tuskin kuvitella”
– M. Feldenkrais

Onnistunut kokeilu: 50x Limingan musiikkileiri

**Viidessäkymmenessä vuodessa ehtii ta-
pahtua paljon. 1960-luvulla tavallinen
suomalainen ei osannut edes uneksia
läppäristä, kännykästä tai internetistä -
älypuhelimesta tai sosiaalisesta medias-
ta puhumattakaan.**

Suomen musiikkioppilaitosverkostokin oli vielä lapsenkengissä. Korkeatasoisen soitinopetuksen saaminen ei ollut itsestään selvää varsinkaan Pohjois-Suomessa. Myös orkesterisoitto oli harvojen herkkua. Monet joutuivat hakemaan oppinsa Etelä-Suomesta aikana, jolloin kulkuyhteydet ja matkanopeudet olivat jotain ihan muuta kuin nykyään.

Voinee kai sanoa, että idea Limingan musiikkileiristä syntyi, kun musiikinopettaja **Heikki Sarvela** sai tarpeekseen siitä, että joutui jälleen kerran köröttämään epäluotettavalla autonrotiskolla Orivedelle musiikkikursseille. Olisi helpompaa, jos muutama pätevä opettaja matkustaisi antamaan kursseja pohjoiseen, vaikkapa Liminkaan.

Sarvela alkoi toteuttaa ideaansa sinnikkäästi, ja kun Opetusministeriö ja kuntapäätäjätkin suhtautuivat asiaan myönteisesti, sai Limingan musiikkiyhdistys ensimmäisen valtakunnallisen nuorison orkesterileirin järjestettyä heinäkuussa 1967. Sen verran onnistunut kokeilu oli, että leiri on päätetty järjestää uudestaan kerta toisensa jälkeen, ensi kesänä siis jo 50. kerran.

Ensimmäistä leiriä lukuunottamatta osallistujia on aina ollut yli sata, parhaina kesinä yli 250. Pian leiristä tuli myös kansainvälinen.

Varmasti yksi syy leirin suosioon on ollut korkean musiikillisen ja pedagogisen tason tavoittelu. Kuten Heikki Sarvela sanoi eräässä haastattelussa: "Taiteen tekemisessä on kaksi mahdollisuutta. Sille on annettava kaikkensa tai sitten sitä ei pidä tehdä ollenkaan." Samalla kunnianhimmolla leiriä ovat Sarvelan jälkeen johtaneet **Seppo Härkönen** (1980–2003) ja **Heidi Mante-re** (vuodesta 2004).

Toinen tärkeä periaate Limingan musiikkileirin järjestämisessä on ollut se, että kaikilla lapsilla ja nuorilla, varallisuudesta riippumatta, on tasavertainen mahdollisuus osallistua opetukseen. Oppilailta perittävät maksut on sen vuoksi pidetty aina niin alhaisina kuin mahdollista, vaikka lama-aikoina leirin järjestäminen on usein ollut vaakalaudalla.

Limingan musiikkileirin helmi on alusta asti ollut sinfoniaorkesteri. Leirin selkäranka on ollut orkesterisoitto ja oman instrumentin yksityistunnit. Luonnollisesti suosituin instrumentti on kautta aikojen ollut viulu. Leirillä opetetaan ensisijaisesti perinteistä taidemusiikkia, mutta esimerkiksi rytmimusiikkiin keskittyvät *Arco Groove*- sekä *jazzviulu*-kurssit ovat saaneet vankkumattoman kävijäkunnan. Samoin *Colourstrings*-menetelmä on rantautunut Limingan kesään pysyvästi.

Orkesterisoitinten lisäksi leirillä on viimeisen parinkymmenen vuoden aikana voinut opettajatilanteesta riippuen opiskella myös esimerkiksi harmonikan-, cembalon- ja kitaransoittoa. Pianonsoitonopetus on jo peruskalustoa kurssiohjelmassa, ja se on erittäin suosittua.

2000-luvulla on yleistynyt sellainen trendi, että lapset ja nuoret tulevat leirille huoltajiensa kanssa. Isä päätyy takomaan afrikkalaisia rumpuja ja äiti saattaa löytää itsensä harpputunneilta sen lisäksi, että käy muskarissa perheen pienimmän kanssa.

Orkesterien pariviikkoinen harjoittelu huipentuu päätöskonserttiin. Sinfoniaorkesteriakaan ei ole viety sieltä, mistä aita on matalin, vaan ohjelmistossa on aina haastetta. Leirin aikana järjestetään lukuisia muita konsertteja, joissa esiintyvät sekä oppilaat että opettajat.

Viereisellä sivulla: Limingan musiikkileirin timantti on sinfoniaorkesteri, jota juhlakesänä 2016 tulee johtamaan Mikk Murdvee. Oikealla: Limingan musiikkileiri tarjoaa myös African Drumming -opetusta, johon voi osallistua ilman aiempaa soittokokemusta.

Alla: musiikkileirillä huolletaan myös kehoa. Kesällä 2015 Pilatesryhmässä oli 35 osallistujaa ja ohjaajana toimi Somatic-Pilates-koulutettu Heidi Mantere.

Esiintymisen harjoittelemine ja konserttien kuunteleminen on todettu tärkeäksi musiikoksi kasvamisen kannalta.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana leiriläisille on tarjottu myös erilaisia musiikkoutta tukevia kursseja, kuten esiintymisvalmennusta ja koesoittokoulutusta. Lisäksi soittajan kehonhuolto on alettu huomioida oheishjelmassa. Liikunta- ja tanssitunnit sekä jooga tai pilates auttavat puurtamaan päivittäisillä soittotunneilla, sato tai paistoi.

Musiikkileirit ovat Suomessa hiukan aallonpohjassa tällä hetkellä, mutta kukapa tietää mitä tulevaisuus tuo tullessaan. Jos musiikkioppilaitosten resurssuja kovasti pienennetään, voihan olla että kesäleirien merkitys nousee taas arvoon arvaamattomaan. ■

Teksti ja kuvat
Heidi Mantere
Diplomiviulisti ja Limingan musiikkiviikkojen toiminnanjohtaja

Hieman viulupedagogiikkaa

Lauri Toivio

*Meidän kauttamme löydät soittimet ja tarvikkeet
oppilaallesi parhaaseen mahdolliseen hintaan, laatuvarmuudella.*

Professional in fine stringed instruments since 1968

Risto Vainio Oy

Apollonkatu 21
00100 Helsinki
Finland
p. +358 9 447 226

www.ristovainio.com
info@ristovainio.com

11th International Jean Sibelius Violin Competition

Kiitos yleisöllemme,
tervetuloa jälleen
vuonna 2020!

SJO:n Vuorovaikutuspäivät 30.-31.1.2016

Kuopion konservatorio,
kamarimusiikkisali

Oppilaat ovat myös meille sydämen asia.

**Laadukkaat, huolellisesti trimmatut oppilassoittimet ja -jouset
kaikissa hintaluokissa ...**

Jay Haide, Tononi, SieLam, Paesold, Knoll, Dörfler...

... laaja valikoima apuvälineitä hyvään soittoergonomiaan ...

Kun, Viva la Musica, Wittner, Wolf, Bonnmusica, Bow Hold Buddies, Strad Pad...

... kielet, nuotit ja tarvikkeet aina edulliseen hintaan!

Pirastro, Thomastik, Larsen, D'Addario, Jargar, Prim...

**Hyvät kokeilumahdollisuudet Turun ja Helsingin
myymälöissämme, sekä Postin ja Matkahuollon
välityksellä ympäri Suomen.**

SOITIN LAINE OY
/ HELSINKI

POHJ. RAUTATIEKATU 11
00100 HELSINKI
☎ 0290 80 2443

pauliina.laulajainen@soitinlaine.fi

SOITIN LAINE OY
/ TURKU

MAARIANKATU 10
20100 TURKU
☎ 0290 80 2405

katri.pajala@soitinlaine.fi

HUOM.
UUDET PUHELINNUMEROT!

VERKKOKAUPPAMME
ON AVOINNA 24h/7.

WWW.SOITINLAINE.FI